

Prezident Václav Klaus: Souboj s inflací vyžaduje rozpočtové škrty

- CZ24 News | 31. prosince 2021

ČESKO: Před třemi měsíci vydala MF Dnes můj článek „**Dnešní hrozbu inflace strašlivě podceňujeme**“. Tam sice to podstatné napsáno bylo, ale je třeba jít dál. Čas nemilosrdně plyne. V politice se zatím nic neděje, ač za uplynulé tři měsíce inflace viditelně zrychlila.

Obří deficit našeho státního rozpočtu (vypadá to více než 400 mld. Kč) bez jakýchkoli náznaků šance na jeho odstranění přetrvává. Odcházející ministryně financí sice ukazovala grafy, že je náš deficit v rámci EU stále ještě relativně malý, ale zapomněla dodat, že jde hlavně o jeho dynamiku (a ta je jedna z nejhorších) a o to, že všem zemím není a nebude měřeno stejně. Co může Itálie nebo Belgie, nemůže Česká republika.

Žádná politická strana, která uspěla v nedávných volbách a dostala se do parlamentu, nepředložila plán, jak se deficitu zbavit. Ani tomuto tématu ve svých volebních programech nedala viditelnou prioritu, což byla neodpuštělná chyba nejen politiků, ale i „hlídacích psů demokracie“, našich novinářů. Proč tlačí jen na některé věci (na ty politicky korektní, mediálně oblíbené a hlavně snadné k pochopení), proč netlačili na supertéma rozpočtového deficitu už před volbami? Odpověď je zcela banální – báli se. Báli se voličů.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Radikální plán rozpočtových škrťů nebyl představen ani po volbách, tedy v průběhu října až prosince, a já si nedovedu představit, že by byla Fialova vláda schopna takový plán – kdyby ho měla – dodnes úspěšně utajovat. A jaký by k tomu měla důvod? Před volbami by to smysl mít mohlo, teď už to určitě žádný smysl mít nemůže. Evidentně takový plán neexistuje.

Chtělo by to nějakou osobnost, nějakého – jak se teď módně říká – „Pana inflace“ (Mr. Inflation). Objeví se u nás nějaký odvážný „utahovač opasků“? Bude ochoten ohrozit svůj pracně vytvořený politický kapitál? Bude schopen vysvětlit to svým spoluobčanům? Půjde cestou plošné restriktce, kterou jsem já jako ministr financí udělal na počátku roku 1990, nebo půjde cestou sofistikovaně strukturovaných škrťů (jak jsme se o to pokoušeli na jaře 1997)?

Obávám se, že to druhé možné není. Příliš strukturované škrty nebudou prosaditelné jak vzhledem k síle mocných zájmových skupin, tak vzhledem k vysoce ideově i zájmově nesourode vládě, která

nějak musí uspokojit všech pět stran, které ji tvoří. Bude to na úkor těch či oněch? Udrží se křehká koalice pěti stran pohromadě? Některé z těchto stran budou úspěšně hrát roli „černého pasažéra“ – klasický černý pasažér „zapomněl“ zaplatit předem, tento černý pasažér nebude chtít platit následně (a bude říkat, že on by to tak nedělal).

Já doporučuji plošné škrtý (s velmi opatrným seznamem výjimek). Znamý americký ekonom E. P. Lazear před deseti lety, v momentu, kdy americká ekonomika řešila obří rozpočtový deficit, který byl dědictvím krize let 2008-2009, navrhl v článku „How to Grow out of the Deficit?“ (Hoover Digest, č. 1, 2011) zajímavé plošné pravidlo: „tempo růstu státních výdajů nesmí být vyšší, než míra inflace **mínus jedno procento**“. Je samozřejmě možné – podle vážnosti situace – volit více nebo méně než jedno procento, ale o to mi teď nejde. Považuji to za srozumitelný koncepční návrh pro plošné škrtý.

Je někdo z dnešních ministrů schopen vymyslet a prosadit nějaké takové schéma? Je toho schopen neekonom Stanjura? A měl by na to dostatečnou politickou sílu? Jak je možné, že designovaný ministr financí mlčí? Co od něho máme očekávat? Nebo je ve vládě nějaký jiný ekonom, a hlavně makroekonom? Slovenský bankéř (který fungoval v rakouské bance Die Erste) jím není. Mimochodem, po Babišovi bude další slovenský byznysmen ministrem v české vládě.

Nikdo – ač není žádný plán rozpočtových škrtů – nezmiňuje alternativní řešení, kterým je možné **zvyšování daní**. To můžeme chápat, ale znamená to, že bude rozpočtový deficit přesouván na budoucí daňové poplatníky, na budoucí generace, na naše děti a vnoučata. Děláme jim to vědomě? Neschováváme se před jejich budoucím osudem za dnešní rozdávání často zcela zbytečných vánočních dárků?

A nejen to. Není smíření se s inflací, nebo dokonce čekání na inflaci, nahlas nevysloveným záměrem Fialovy vlády? Nebude Fiala svým typickým vyhýbavým způsobem říkat, že oni inflační nerovnováhu nezpůsobili? A proto nebude spěchat? Čekání by však bylo velkou chybou.

AUTOR: Václav Klaus

[ZDROJ](#)